

[Helge Larsen.]

om, hvordan omsætningsafgiften skal opkræves. Skal det være i produktions- og engrosleddet, eller skal det være i detailleddet? Det har naturligvis allerede givet anledning til mange diskussioner, og forslagens bestemmelser om opkrævning i detailleddet har medført mange protester.

Jeg ser af bemærkningerne til lovforslaget, at man regner med, at elektroniske databehandlingsmaskiner vil gøre kontrollen i toldvæsenet let, og jeg tror gerne, at man i administrationen vil kunne drage nytte, god nytte endda, af disse maskiner. Men problemet er jo ikke klaret dermed. Det er kun den ene side af sagen. Hvad med købmanden, der skal udregne og indbetale afgifterne? Han kan jo ikke anskaffe elektroniske maskiner til sin virksomhed. Derfor må vi i udvalget meget nøje undersøge, om opkrævningen bedre kan lægges i engrosleddet end i detailleddet. Det er en given sag, at en skatteomlægning med så stor betydning for erhvervslivet og specielt for detailhandelen må drøftes meget indgående, så at vi kan være sikre på, at den afgørelse, vi træffer, er den sagligt mest rigtige ud fra de formål, vi vil tilstræbe med skatteomlægningen.

Der er anført mange og gode indvendinger mod opkrævningen i detailleddet, men jeg vil dog gerne bidrage til debatten med et par andre synspunkter. Mit udgangspunkt herfor er da, at vi holder fast ved det centrale, at en større del af beskatningen skal lægges på forbruget og en mindre del på indkomsten. Det er netop forbruget, vi vil beskattede, og deri ligger jo, at vi ikke vil beskattede eksporten, heller ikke investeringer i produktion og erhvervsliv. Det er altså en ganske bestemt del af produktionen, vi ønsker at lægge afgift på, nemlig den del, der endeligt går ud i forbruget, og når det forholder sig således, må det rent umiddelbart forekomme mig rigtig, at afgiften opkræves i det øjeblik, varen går ud i forbruget, og det gør varerne jo i praktisk taget alle tilfælde i detailleddet. Opkræves en almindelig omsætningsafgift i produktions- og engrosleddet, får man de mange undtagelser eller tilbagebetalinger, når varen eksporteres, eller når den går ud til investering i erhvervslivet eller til videre forarbejdning til andre produktionsgrene.

Man undgår derimod alle disse undtagelser og refusioner af hensyn til eksport og videre forarbejdning, hvis man opkræver omsætningsafgiften i detailleddet, navnlig hvis man lader alle varer her beskattede.

En detailhandler vil i så fald vide, at det, han skal svare til toldvæsenet, er 5 pct. af sin omsætning. Det er let at beregne, og han behøver ikke at føre særskilt afgiftsregnskab for visse varer. Den højtærede finansministers forslag har også begrænset undtagelserne fra omsætningsafgiften meget betydeligt, og man skal nok gøre sig klart, at hvis en omsætningsafgift skal kunne administreres i detailleddet, forudsætter det, at så få varer som overhovedet muligt undtages fra omsætningsafgiften.

Jeg nævnte, at når man vil beskattede forbruget i almindelighed, er rent umiddelbart afgiftens opkrævning i detailleddet, hvor varernes overgang til forbruget finder sted, at foretrække.

Det forekommer mig, at det også må være det af en anden grund, den nemlig, at man derigennem bedst beskytter det store, jævne forbrug. Tager man f. eks. et vareområde som tekstil og beklædning, vil man se, at forskellen i pris mellem de mere gængse varer og udprægede modevarer er så langt større i detailleddet end i engrosleddet, fordi detailhandelen må have en større avance på de deciderede sæsonprægede og modeprægede varer end på de mere almindelige varer. Det vil betyde, at en omsætningsafgift i engrosleddet vil virke væsentlig lettere på de dyre varer end på de billigere. I detailleddet skal omsætningsafgiften derimod svares af forbrugerprisen, og det vil sige, at dyrere varer rammes hårdere end i engrosleddet, eller sagt på en anden måde, at omsætningsafgiften i detailleddet bedre kommer til at hvile på det dyre forbrug, hvor den større skatteevne er, end hvis den lægges i engrosleddet. Set på denne ikke uvæsentlige baggrund bliver omsætningsafgiften i detailleddet rimeligere og rigtigere efter skatteevneprincippet end i engrosleddet.

Nu kan man naturligvis ikke forlange, at detailhandelen skal lade sine synspunkter og ønsker særlig diktere af dette, men et par andre forhold må, mener jeg, have særlig interesse for detailhandelen. Opkræves omsætningsafgiften i engrosleddet, betyder det,